

**STRATEGIJA
ODRŽIVOG RAZVOJA
OPŠTINE PRIJEPOLJE
2005-2009**

Podržano od strane
UNDP-a

April 2005

Uvod

Tokom 1990-tih godina organima lokalne samouprave oduzeta su brojna ovlašćenja i prenesena na republički nivo. Novi Zakon o državnoj upravi i lokalnoj samoupravi, koji je usvojen 2002. godine, uređuje odnose između republičke i lokalne uprave na način koji je u većoj meri decentralizovan. Ovo će biti od posebnog značaja u godinama pred nama, kako se proces decentralizacije bude nastavljao i kako opštine budu dobijale mnogo veća ovlašćenja u procesu odlučivanja i to pre svega u finansijskim pitanjima.

S ciljem da podrži sadašnji proces decentralizacije, Ujedinjene nacije Program za razvoj (UNDP) je započeo projekat koji je izabrao Prijepolje kao oglednu pilot opštinu.

Glavne ciljevi projekta

- Povećati nivo učešća građana u procesima odlučivanja u opštinama,
- Omogućiti dijalog između različitih zainteresovanih strana,
- Povećati poverenje između građana i lokalne samouprave, stvaranje uslova za saradnju i partnerstvo,
- Promeniti metodologiju rada lokalne samouprave, definisati novi pristup planiranju i nadzoru,
- Formulirati strategiju razvoja opštine i usvojiti je na sednici Skupštine opštine.

Projekat se zasniva na pretpostavci da je lokalni razvoj najuspešniji ako je zasnovan na snažnoj viziji prosvetnog rukovodstva koje je u stanju da gradi svrsishodno partnerstvo između svih "zainteresovanih strana" (privatni sektor, građansko društvo, zvaničnici lokalne samouprave i političari). Ovakav pristup je, međutim, i nešto više od pretpostavke. Tranzicione zemlje koje su nedavno postale nove članice EU (kao što su Slovenija, Mađarska, Republika Češka, Poljska i Baltičke zemlje) imaju značajno iskustvo koje pokazuje da strategije lokalnog razvoja koje se zajednički pripremaju pružaju realniji okvir za razvoj i imaju veću verovatnoću za uspeh.

Ključni elementi ovakve razvojne strategije su izgradnja zajedničke vizije i zajednički rad na njenom sprovođenju. UNDP je učestvovao u realizaciji sličnih projekata lokalne samouprave u zemljama u tranziciji i zaključio da su za uspešan održiv razvoj na lokalnom nivou od presudnog značaja sledeći elementi:

- Društveno-ekonomska procena i društvena mobilizacija
- Osnivanje inkubatora ekonomskog razvoja
- Izgradnja kapaciteta za upravljanje na lokalnom nivou
- Razvoj ljudskog kapitala, i
- Sprovođenje analiza uticaja na životnu sredinu

S obzirom da je svaka lokalna situacija drugačija i da svaka zahteva konkretno prilagođavanje specifičnim lokalnim uslovima, glavni naglasak se stavlja na metodološke aspekte rada. U realizaciji projekta takođe se koriste eksperti i profesionalci sa iskustvom u zemljama u tranziciji koji imaju direktno radno iskustvo da mogu da shvate potrebe lokalne samouprave u ciljanim pilot okruzima. Pristup je realan, utoliko što strategija ne predstavlja popis želja nego viziju zasnovanu na dobroj analizi situacije uz definisanje prioriteta i odgovornosti za realizaciju koje utvrđuje samo lokalna zajednica.

Održiv razvoj je proces kroz koji se okupljaju akteri na lokalnom nivou i grade partnerstvo između javnog sektora, privrede i građanskog društva, sa ciljem da stvore bolje uslove za održiv razvoj i otvaranje novih radnih mesta. Kroz ovakav proces, oni uspostavljaju i

održavaju dinamičnu preduzetničku klimu saradnje, kroz koju se usmerava razvoj zajednice i stvara okruženje za unapređenje privrede s ciljem da se unapredi kvalitet života u opštini. U sadašnjem vremenu postoji uverenje da je partnerstvo između lokalne samouprave, građanskog društva, i privatnog sektora od ključnog značaja za održiv razvoj na lokalnom nivou.

Strateško planiranje je instrumenat prilagođavanja okruženju koje se menja. Kroz strateško planiranje definišu se prioritete i utvrđuje se način korišćenja resursa za sprovođenje Strategije održivog razvoja čiji nacrt izrađuje radna grupa. Održivo strateško planiranje je metoda očuvanja životne sredine u kojoj živimo i prilagođavanja promenama koje vreme donosi; taj proces definiše prioritete i pomaže da se usmerimo i maksimiziramo svrsishodno korišćenje prirodnih i ljudskih resursa. Stručnjaci za održiv razvoj su izradili metodologije strateškog planiranja koje su prilagođene potrebama lokalnih zajednica, omogućavajući lokalnim zajednicama da preuzmu odgovornost za svoj budući razvoj. Strateško planiranje je živ proces, putovanje a ne krajnje odredište.

Ova strategija održivog razvoja za opštinu Prijepolje je proizvod ovakvog procesa, i prema tome predstavlja putokaz za opštinu Prijepolje.

Pretpostavke sadržane u ekonomskom delu strategije ukazuju da će organi lokalne samouprave biti promotori ekonomskog razvoja, stvarajući i omogućavajući okruženje podsticajno za preduzetničke aktivnosti. Strategija treba da predstavlja okvir napora na lokalnom nivou usmerenih na pokretanje i održavanje privrednog razvoja.

Uloga organa lokalne samouprave u Prijepolju u oblasti privrednog razvoja je od velikog značaja za unapređenje kvaliteta razvoja i, samim tim, kvaliteta života. Kao predstavnici građana, i uz svest o njihovim brigama i problemima, lokalni organi pripremaju nacrt jedne široke platforme koja će apsorbovati lokalnu energiju i stvoriti prostor za rešavanje lokalnih interesa. Radi se o humanom razvoju, koji participativnoj demokratiji (demokratiji uz učešće građana) daje jedno novo i punije značenje. Da bi se to ostvarilo, lokalni organi u Prijepolju treba da budu otvoreni prema građanskim inicijativama, da se oslobode birokratskog načina rada i ekskluzivnosti.

Prema tome, nadamo se da će ova Strategija, čiji nacrt je izradila radna grupa za Prijepolje uz pomoć osoblja UNDP-a i međunarodnih eksperata, ostvariti većinu ciljeva predviđenih ovom strategijom za opšti razvoj Prijepolja.

Ilustracija i realizacija principa održivog razvoja: Lokalna Agenda 21

Inicijative Lokalne Agende 21 obuhvataju različite aktivnosti, uključujući jačanje kapaciteta za sprovođenje decentralizovane politike i pitanja u oblasti zaštite životne sredine, obrazovanja, obuke za participativne metodologije i planiranje razvoja, aktivnosti u oblasti bolje informisanosti i podizanja nivoa svesti javnosti, prateće zakonodavstvo i mehanizme sprovođenja.

Međunarodna zajednica naglašava značaj decentralizacije i prava svakog pojedinca i svih građana da učestvuju, doprinesu i uživaju u plodovima građanskog, ekonomskog, društvenog, kulturnog i političkog razvoja, i ovakav pristup je naglašen u više međunarodnih sporazuma (npr. Sporazum o ekonomski, društvenim i kulturnim pravima, Deklaracija o pravu na razvoj, itd.). Agenda 21, koja je usvojena na Konferenciji UN o životnoj sredini i razvoju (tzv. "Svetski Samit" u Rio de Ženejru, 3 – 14 juna 1992. godine), naglašava ulogu lokalnih

organa i njihovih inicijativa za održiv razvoj. Poglavlje 28 (inicijativa lokalnih organa da podrže Agendu 21) navodi “ S obzirom da veliki broj problema i rešenja kojima se bavi Agenda 21 imaju svoje korene u aktivnostima na lokalnom nivou, sledi da će učešće i saradnja lokalnih organa biti odlučujući faktor u sprovođenju ciljeva Agende”.

Organi lokalne samouprave imaju mandat da grade, stave u funkciju i održavaju privrednu, društvenu i ekološku infrastrukturu. Lokalni organi prate proces planiranja, rade nacрте politike zaštite životne sredine i lokalnih propisa i pružaju podršku sprovođenju državne i regionalne politike, u procesu u kom se vlast približava građanima na koje se direktno odnosi. Sem toga, lokalni organi imaju značajnu ulogu u informisanju, obrazovanju i mobilisanju javne svesti za podršku održivom razvoju.

Agenda 21 predlaže da “svi organi lokalne samouprave učestvuju u dijalogu sa građanima, lokalnim telima i privatnim preduzećima i da usvoje lokalnu Agendu 21”. Kroz proces konsultacija i dogovora, lokalni organi vlasti uče od svojih građana i drugih lokalnih tela, i dolaze do informacija koje su im potrebne za izradu najbolje strategije. Proces konsultacija podiže nivo svesti javnosti o pitanjima održivog razvoja. Programi, politike, lokalni zakoni i propisi za ostvarenje ciljeva Agenda 21 se zatim upoređuju i prilagođavaju u skladu sa usvojenim lokalnim programima (Lokalna Agenda 21).

Strategije takođe mogu da posluže kao podrška predlozima za regionalno ili međunarodno finansiranje.

Agenda 21 omogućava lokalnim zajednicama, u svim sektorima (lokalni organi vlasti, organizacije građanskog društva, privreda i drugi lideri na lokalnom nivou) da one budu te koje će graditi, stavljati u funkciju i održavati društvenu i ekonomsku infrastrukturu, koje će upravljati zaštitom životne sredine, oblikovati je i štiti i, konačno koje će kreirati i sprovoditi viziju razvoja. One takođe daju svoj doprinos implementaciji regionalnih i nacionalnih vizija razvoja i igraju bitnu ulogu u podizanju nivoa svesti o životnoj sredini time što daju podršku i razvijaju koncepte održivog razvoja. Ostvarenje ovih ciljeva zahteva postojanje određenih preduslova, uključujući unapređenje političkih, zakonodavnih i administrativnih kapaciteta, čime se olakšava kontinuirano sprovođenje lokalne agende. Jedna od glavnih prepreka održivom razvoju je nepostojanje potrebnih finansijskih sredstava za realizaciju aktivnosti koje su potrebne za Agendu 21.

Nadležnosti organa lokalne samouprave se povećavaju a finansijska sredstva nisu dovoljna. Zato je za uspešno sprovođenje Agende 21 neophodna dalja decentralizacija.

MILENIJUMSKI CILJEVI RAZVOJA (MDG)

1. Iskoreniti ekstremno siromaštvo i glad
2. Ostvariti univerzalno osnovno obrazovanje
3. Ostvariti rodnu ravnopravnost i osnažiti položaj žena
4. Smanjiti smrtnost novorođenčadi
5. Unaprediti zdravlje porodilja
6. Borba protiv HIV/Aids-a, malarije i drugih bolesti
7. Obezbediti održivost životne sredine
8. Izgraditi globalno partnerstvo za razvoj

Ova strategija ima za cilj ostvarenje svih Milenijumskih ciljeva razvoja, sa naglaskom na ciljeve 1, 7 i 8.

Osim toga, ova strategija je usklađena sa republičkom Strategijom za smanjenje siromaštva (PRSP), koju je usvojila Vlada Srbije 2003. godine. Strategija smanjenja siromaštva je sveobuhvatan plan aktivnosti čiji je cilj smanjenje siromaštva u Srbiji, i ona prepoznaje **strategije lokalnog razvoja kao mehanizam za stvaranje novih uslova za zapošljavanje**. Strategija preporučuje da strategije lokalnog razvoja treba da uzmu u obzir sledeće:

- Direktna ulaganja u infrastrukturu kako bi regija bila privlačnija za potencijalne investitore;
- Lična promocija (aktivnosti čiji cilj nije samo informisanje nego i privlačenje zainteresovanih investitora);
- Direktna podrška privrednim aktivnostima (izdavanje zemljišta ili objekata kao i davanje određenih koncesija lokalnim i inostranim institucijama, bankama ili osiguravajućim društvima, osnivanje industrijskih zona, inkubator biznis centara, koncesija, oslobađanja od gradskih i opštinskih taksi, itd.);
- Podsticajne mere za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva

Proces planiranja strategije lokalnog održivog razvoja

Proces izrade **Strategije lokalnog održivog razvoja** započeo je u decembru 2003. godine nakon potpisivanja sporazuma između Skupštine opštine i UNDP-a. UNDP je izabrao Prijepolje kao opštinu za pilot projekat u Srbiji za izradu strategije lokalnog razvoja. Prema odredbama Sporazuma o saradnji, Prijepolje treba da skupa sa lokalnom zajednicom radi na izradi nacrtu strategije, s ciljem da bolje odgovori potrebama zajednice.

Prvi organizovani korak organa lokalne samouprave u saradnji sa UNDP-om bio je da organizuje konsultativne sastanke sa sektorom vlasti, građanskog društva i privrede. Nakon ovih sastanaka, imenovana je grupa od 15 članova, uključujući predstavnike tri navedena sektora.

Aktivnosti u prvoj fazi bile su usmerene na prikupljanje podataka o društveno-ekonomskom stanju u opštini, koja bi dovela do analize društvene i ekonomske situacije u Prijepolju. Prikupljene su dovoljne informacije i podaci za izradu analize.

Od 5-9 jula, održana je radionica UNDP-a u Ohridu (Republika Makedonija) čiji cilj je bio da radna grupa uradi analizu prednosti, nedostataka, šansi i rizika (SWOT analiza) i da definiše prioritete. Ova radionica je takođe bila prilika da stručnjaci iz Slovenije, Slovačke, Poljske, Litvanije, Mađarske i Bugarske predstave iskustva novih zemalja članica EU, koje su s uspehom primenjivale metodologiju održivog lokalnog razvoja.

U Ohridu su analizirani problemi, uzroci i posledice problema koji se odnose na sadašnju situaciju u opštini Prijepolje. Pripremljena je SWOT analiza definisanih prioriteta i urađen je nacrt plana informisanja javnosti, kao i plana pružanja podrške u formulisanju strategije održivog razvoja.

Nakon radionice u Ohridu, organizovano je nekoliko sastanaka Lokalne akcione grupe (LAG) radi rada na nacrtu ovog strateškog dokumenta. LAG grupa je izradila anketu za građane opštine Prijepolje s ciljem da se utvrde pitanja koja građani Prijepolja doživljavaju kao

prioritetne oblasti za razvoj Prijepolja. Ove upitnike je popunilo više od 200 građana Prijepolja. Krajem septembra 2004. godine organizovano je studijsko putovanje u Sloveniju na kome su članovi LAG grupe imali priliku da vide primere projekata lokalnog održivog razvoja.

Nakon završetka rada na nacrtu dokumenta, finalni dokument je podnesen skupštini opštine na usvajanje.

Strategija razvoja je planski dokumenat koji definiše pravce razvoja, glavne prioritete i ciljeve opštine za sledećih pet godina. Moguće je osavremenjivanje strategije kada se proceni da je to potrebno, ali najmanje jednom u tri godine.

Na osnovu strategije radiće se akcioni planovi za realizaciju ciljeva definisanih strategijom.

Akcioni plan se radi za period od jedne do tri godine i redovno se ažurira. On sadrži programe aktivnosti koje treba realizovati kroz konkretne projekte. Projekti će se razrađivati u skladu sa strategijom pa će predstavljati strateške zadatke definisane akcionim planom za dotični period.

Za realizaciju projekata koristiće se sredstva opštine, donatora i ostala sredstva. Projekte će realizovati opština preko Fonda za razvoj opštine u saradnji sa ostalim partnerima zainteresovanim za razvoj Prijepolja, uzimajući u obzir konkretnu situaciju po pitanju raspoloživosti resursa, kao i potrebe i prednosti koje u tom vremenu postoje. Tokom realizacije projekata kontinuirano će se pratiti postignuti rezultati i ostvarenja i utvrđivaće se trendovi da bi se osiguralo kratkoročno i srednjoročno ostvarenje ciljeva i strateških namera definisanih u strategiji i kako bi se osigurala održivost opštinske privrede.

Što se tiče ostvarenja postignutih kroz realizaciju projekata, procene i analize rezultata će se obavljati u odnosu na ciljeve definisane u strategiji. Rezultati ove analize biće osnova za izradu akcionog plana i strategije razvoja za naredni period.

Lokalna akciona grupa (LAG)

Lokalna akciona grupa uključuje:

Predstavnike lokalne samouprave:

- Dragiša Rakonjac
- Dragoš Vulović
- Ifet Hamzić
- Tomislav Kurkić
- Radivoje Mrdaković

Predstavnike građanskog društva:

- Mileva Malešić

- Mirjana Tešević
- Dr. Mira Jokić
- Dr. Mirsad Duran
- Safet Planić
- Danko Potezica

Predstavnike privrede:

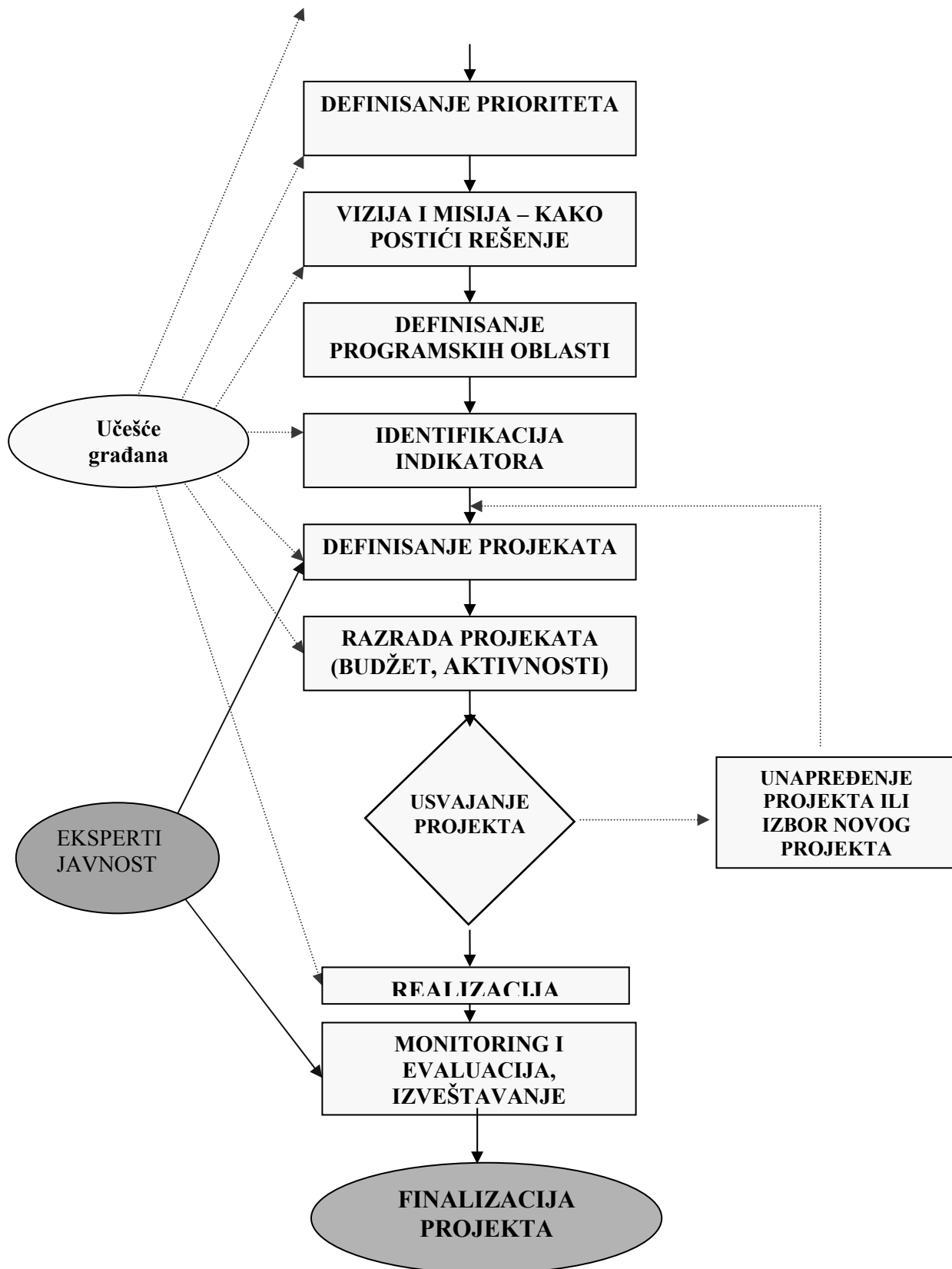
- Radan Divac
- Edib Kajević
- Amel Kurbegović
- Milanko Tomašević

METODOLOGIJA STRATEŠKOG PLANIRANJA

U definisanju prioriteta održivog razvoja primenjeno je ciklično planiranje. Ovaj proces karakteriše snažno učešće svih sektora društva. Na taj način, ceo proces je potpuno transparentan i omogućava učešće svih zainteresovanih strana.

ALGORITAM (CIKLUS) STRATEŠKOG PLANIRANJA

**OSNOVANJE STRATEŠKOG
TIMA**

Procena situacije – Prijepolje

Uvod

Opština Prijepolje se nalazi na granici sa Crnom Gorom, na putu od Beograda za Podgoricu, u Zlatiborskom okrugu. Istorijski, Prijepolje je nastalo na trgovačkim putevima koji su vodili ka Solunu, Dubrovniku i Istanbulu.

Osnovni podaci:

- Površina: 824 km²
- Klima: kontinentalna
- Obradiva zemlja: 38.237 ha
- Šume: 38.770 ha (četinari 37%, listopadno drveće 42%)

Demografski podaci

Stanovništvo: 41.188 stanovnika (prema popisu iz 2002. godine)

Etnički sastav: 23,402 Srbi, 13,109 Bošnjaci, 3,812 Muslimani, 865 drugi (Crnogorci, Romi, Hrvati) (prema popisu iz 2002. godine).

Stanovništvo prema:

Školskom uzrastu: 4.736 (6,361)

Radnom dobu: 26.673

Penzioneri: 8.154

Broj zaposlenih: 7,944

Stanovništvo koje živi u inostranstvu: 4.805, većinom u zemljama zapadne Evrope

Očekivani životni vek (godina): 72,5

Stopa pismenosti kod odraslih (%): 95,4

U opštini Prijepolje ima 80 naselja. Ona su uglavnom mala (skoro 50% naselja ima manje od 100 stanovnika), a stanovnici su uglavnom zemljoradnici. Prema poslednjem popisu stanovništva (2002. godine), Prijepolje, zajedno sa Velikom Župom, Ivanjem i Seljašnicom, koje se nalaze u predgrađu, ima 20.969 stanovnika (grad Prijepolje ima 15.031 stanovnika), što čini više od 50% od ukupnog stanovništva u opštini Prijepolje. Najveće naselje u opštini Prijepolja je Brodarevo, koje ima 3.552 stanovnika, a sva druga naselja imaju manje od 800 stanovnika.

Opština Prijepolje ima valiki broj istorijskih spomenika koji pripadaju kako islamskoj tako i pravoslavnoj veroispovesti. Poseban značaj se pripisuje manastiru Mileševa u kojoj se nalazi freska "Beli anđeo".

Pravni okvir

Lokalna samouprava

U skladu sa novim Zakonom o lokalnoj samoupravi, opština je definisana kao osnovna teritorijalna jedinica u kojoj se sprovodi lokalna samouprava. Opštinska tela su Skupština

opštine, Predsednik opštine i Opštinsko veće. Novi Zakon počeo je da se primenjuje posle lokalnih izbora održanih u septembru 2004. godine.

Zakon propisuje da lokalna uprava može da ima organizacione jedinice i u okviru svoje interne strukture. Nacelnik uprave je vodeće lice u lokalnoj upravi, i njega postavlja skupština opštine.

Zakonom je takođe predviđeno osnivanje Saveta za međuetničke odnose u zajednicama u kojima manjina čini više od 5% od ukupnog broja stanovnika. Manjine koje su zastupljene sa manje od 1% od ukupnog broja stanovnika mogu da imaju svog predstavnika u Savetu. Pre stavljanja na snagu bilo kog predloga koji se odnosi na prava manjina, lokalna uprava mora da se konsultuje sa Savetom.

Nadležnosti

Prava i obaveze opštine reguliše Zakon o lokalnoj samoupravi (Član 18). Osim zadataka i aktivnosti navedenih u članu 18 Zakona o lokalnoj samoupravi, Republika može da prenese i neke druge funkcije na lokalnu samoupravu.

Budžet i zapošljavanje

U opštinskoj upravi radi 87 lica (23 sa fakultetskom spremom). Međutim, opštinski budžet finansira ukupno 250 radnika. Osim zaposlenih u opštinskoj upravi, ovaj broj uključuje i radnike opštinskih javnih preduzeća (kao što su zaposleni u obdaništima – 65, kulturnim institucijama – 34, kao što su biblioteke, muzej, kulturni centar, Crveni krst (3), i delimično opštinski medij Polimlje –12 i komunalno preduzeće Lim – 21)

Opštinski budžet iznosi 226 miliona dinara (oko 3 miliona evra). Uobičajene opštinske dažbine su porez na korišćenje javnog zemljišta (npr. za kioske), oglašavanje i druge komercijalne aktivnosti.

Odnosi između centralne uprave i lokalnih samouprava

U skladu sa Izveštajem EU o stabilizaciji i pridruživanju za 2004. godinu, postoji izvestan napredak u pogledu decentralizacije i uspostavljanja lokalne samouprave, ali problem je i dalje u nedostatku kapaciteta, efikasnosti, resursa i transparentnosti.

Osim Zakona o lokalnoj samoupravi, Skupština Srbije svake godine donosi zakon koji reguliše visinu transfernih sredstava od poreza na dodatu vrednost koja se prebacuje lokalnim samoupravama. Pošto je Prijepolje jedna od najnerazvijenijih opština u Srbiji, 70% lokalnog budžeta se sastoji od sredstava prebačenih od centralne vlade i ustupljenih poreza na lične dohodke. Porezi na dodatu vrednost se naplaćuju na republičkom nivou i zatim se doznačavaju opštini.

Prijepolje je takođe i član Stalne konferencije gradova i opština, nacionalne asocijacije lokalnih vlasti u Srbiji, koja je posvećena ojačavanju saradnje i dijaloga među opštinskim vlastima, i koja podržava njihove inicijative pred centralnom vladom i čuva informacije o pitanjima važnim za gradove i opštine.

Međunarodni odnosi lokalne samouprave

Prijepolje gaji odnose sa opštinom Kenic (kanton Bern) u Švajcarskoj. Tokom rata i posleratne krize, mnoge međunarodne humanitarne agencije su pomagale izbeglicama i raseljenim licima u Prijepolju. Ne postoje zbirni podaci o pruženoj pomoći, ali se ona uglavnom sastojala od humanitarne pomoći za ugrožene grupe, bez većeg uticaja na privredu u Prijepolju. Najznačajniji razvojni donator je Mercy Corps (agencija koju sponzorise USAID) koja je tokom tri godine obezbedila oko \$560.000 za različite programe u opštini Prijepolje, koji su uglavnom bili u oblasti rehabilitacije infrastrukture.

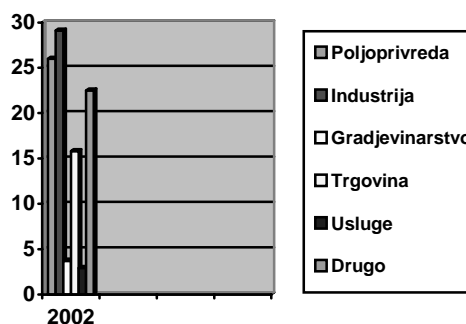
Privreda

Ekonomska situacija u Prijepolju se znatno pogoršala za poslednjih 15 godina, i sistemski rizici su i ovde isti kao i u drugim delovima Srbije. 1994. godine, prosečni lokalni prihod je iznosio 66% od nacionalnog proseka, a 2003. godine je pao na 50,2 %, što je svrstalo Prijepolje među 10 najsiromašnijih opština u Srbiji.

U Prijepolju je registrovano 1.500 privatnih subjekata, koje su uglavnom koncentrisane u sektoru usluga (restorani, prodavnice, kafići). Preduzeća, kako privatna tako i ona u državnom/društvenom vlasništvu, najčešće su mala. Osnovni problem u ovoj oblasti je strukturalna nezaposlenost, prouzrokovana propadanjem tekstilne industrije i industrije obuće (Ljubiša Miodragović, Jasen i IRIS), koje su ranije bile odgovorne za do 70% industrijske proizvodnje u opštini.

Privatizacija u Prijepolju odvija se veoma sporo. Samo 7 preduzeća (malih i srednjih, sa oko 800 zaposlenih) je privatizovano. Tri najveća preduzeća (u oblasti tekstilne industrije) i dalje se nalaze u državnom vlasništvu. Skoro polovina stalno zaposlenih radnika (4.000) radi u preduzećima koja su u društvenom vlasništvu.

Poljoprivreda	26.00
Industrija	29.10
Građevinarstvo	3.70
Trgovina	15.80
Usluge	2.90
Drugo	22.50
Ukupno	100.00

Više od 7.000 ljudi je zvanično registrovano kao nezaposleno, i, pošto su sva preduzeća u društvenom vlasništvu navedena na spisku za privatizaciju, lokalne vlasti predviđaju još 1.000 dodatnih otkaza.

Na teritoriji opštine Prijepolje ima 20.000 hektara obradive zemlje i 15.000 hektara pašnjaka. Trenutno, prema poslednjem popisu, ima 12.026 ovaca i 7.574 krava, dok je tokom 70-tih godina ukupan broj grla stoke iznosio 80.000. Tradicionalni poljoprivredni proizvodi su voće i povrće. U novije vreme, neki poljoprivredni proizvođači su počeli da se bave intenzivnim

gajenjem voća (jabuke i maline). Situacija u poljoprivrednom sektoru dodatno je pogoršana zbog raspada poljoprivredne zadruge, koja su uglavnom pružala usluge poljoprivredi, i gubitka tržišta koje je pratio raspad bivše Jugoslavije.

Svojina

Oko 70% ukupnog zemljišta i 92% obradive zemlje se nalazi u privatnom vlasništvu. 50% šuma su u privatnom vlasništvu, a državno preduzeće koje ima monopol na tržištu, "Srbija šume", poseduje preostalih 50% šuma.

Skoro svih 1.000 stanova i 12.000 kuća su u privatnom vlasništvu.

Sudstvo

Prijepolje ima opštinski sud sa 17 zaposlenih (8 sudija). Opštinski sud obrađuje oko 10.000 slučajeva godišnje (oko 1.000 građanskih parnica, 300 krivičnih slučajeva, 200 posebnih građanskih parnica i oko 8.000 drugih slučajeva). Okružni sud se nalazi u Užicu.

Socijalna pitanja

Skoro 31% stanovništva Prijepolja živi ispod linije siromaštva. U Prijepolju ima 377 izbeglica i 94 interno raseljena lica (neki od njih još uvek žive u kolektivnom centru, hotelu Park u centru grada). U Prijepolju postoji centar za socijalni rad, i u njemu ima 15 zaposlenih.

Dečji dodaci	Dodaci za porodice (po članu porodice)	Staranje i pomoć (stari, hendikepirani)
Broj dece	broj	broj
5269	449	233

Izvor: Centar za socijalni rad Prijepolje, 2004.

Obrazovanje

U Prijepolju postoje 3 srednje škole – gimnazija, mehaničko-tekstilna škola i ekonomska škola. Postoji 8 osnovnih škola sa 35 četvorogodišnjih jedinica koje se nalaze po selima. Ukupan broj nastavnika i profesora u osnovnom i srednjem obrazovanju iznosi 621 (458 u osnovnim i 183 u srednjim školama). Nema dovoljno učitelja za najmlađe razrede (1-4) i profesora engleskog jezika. Stanje škola je poboljšano zahvaljujući programu EU "Škole za demokratiju", uglavnom tokom prve godine po uvođenju demokratskih promena u Srbiju (kraj 2000. godine). Ukupna visina pomoći iznosila je 551.765 evra, i uglavnom je bila ciljana na školsku infrastrukturu i nabavku energenata za grejanje. Međutim, najveći broj škola i dalje je u teškom stanju.

Broj škola u Prijepolju/broj đaka

Osnovne škole (8)	Srednje škole (3)
4,580	1,702

Izvor: opština Prijepolje, 2004.

Zdravstvo

Prijepolje ima jednu bolnicu koja funkcioniše na regionalnom nivou (pokriva i susedne opštine Nova Varoš, Sjenicu i Priboj, sa kapacitetom od 191 kreveta i 136 zdravstvena radnika, od kojih su 32 lekari), jedan dom zdravlja, koji zapošljava 50 lekara, specijalista u različitim oblastima. Takođe, u selima ima 7 ambulanti. I pored činjenice da je većina nedavnih donacije bila koncentrisana na zdravstveni sektor, bolnica je skromno opremljena.

Očekivani životni vek pri rođenju (2002. godine): 72,5; 74,6 za žene i 70,4 za muškarce.

Građansko društvo

U Prijepolju postoji 29 registrovanih NVO (uključujući i poslovna udruženja). One su uglavnom neaktivne, ili im nedostaju sredstva i veštine. Umrežavanje i partnerstvo sa javnim i privatnim sektorom trenutno ne postoji. Iako novi zakon o lokalnoj samoupravi otvara prostor za partnerstvo sa nevladinim sektorom, uloga organizacija građanskog društva nije jasno definisana. Opštine nemaju odgovarajuću finansijsku autonomiju i nisu stimulisane da unaprede svoje sisteme uprave i proaktivan pristup lokalnom razvoju.

Najaktivnije NVO u Prijepolju su: Nova vizija, Integra, Argument, Ženski centar, Forum žena, Izviđački odred “Boško Buha”, Prijatelji Brodareva, Planinarsko društvo “Kamena Gora” i Prijatelji “Sopotnice”.

Skupština opštine Prijepolje je osnivač JIP “Polimlje” u okviru koga postoji nedeljni list “Polimlje” i radio “Polimlje”. “Polimlje” je nastavljač duge tradicije žurnalizma -od 1932. godine. Pored ovih informativnih medija postoji jedna privatna TV stanica i dve privatne radio stanice, čiji je program isključivo komercijalni.

Zaštita životne sredine

Zvanični podaci o zagađenju na postoje. Prema informacijama iz opštine, kvalitet vode za piće je zadovoljavajući, ali se građani često žale na nestašicu vode leti. Otpadne vode se ispuštaju u glavnu gradsku reku (Lim). Industrije (Elan, TK i druge fabrike) nemaju sisteme za filtriranje. U novije vreme, izgrađen je glavni projekat deponije za odlaganje otpada, koji pored opštine Prijepolje obuhvata i dve susedne opštine, Novu Varoš i Priboj (lokacija deponija predviđena je na teritoriji opštine Nova Varoš).

Rezime: Glavne razvojne tačke

Poljoprivreda, turizam i prerada drveta su glavni potencijali za razvoj u opštini Prijepolje.

Poljoprivreda – Prijepolje ima veliki potencijal u poljoprivredi, naročito uzgajanju goveda i ovaca i gajenju voća, ali su mali kapaciteti pojedinačnih dobara, nedostatak finansijskih sredstava i pristupa finansijama, kao i neorganizovanost u ovom sektoru su osnovni problemi

za budući razvoj. Pošto nova vlada Srbije vidi poljoprivredu kao jedan od najznačajnijih sektora (budžet Ministarstva za poljoprivredu za 2004. godinu je utroščen), trebalo bi napraviti značajnije korake u tom pravcu, kao što su: razvoj kapaciteta za proizvodnju i preradu mesa, preradu mleka, unapređenje veterinarskih službi, aktivnosti u cilju osnivanja poljoprivrednih udruženja i/ili zadruga. Dobra saradnja sa Ministarstvom poljoprivrede je takođe važna, kao i sa drugim opštinama u zlatiborskom okrugu (Sjenica, čuvena po proizvodnji sira i Arilje, poznato po proizvodnji malina). Treba ispitati mogućnosti proizvodnje proizvoda sa većom vrednošću kao što je organska hrana i pomoć u formiranju tržišnih marki (posebni sirevi i slično). Pitanja kao što je dobijanje odobrenja za proizvodnju organske hrane, uvođenje HACPP i drugih standarda treba da se reše u saradnji sa Ministrastvom i drugim opštinama i programima u regionu. U prvoj fazi, primarni ciljevi treba da budu domaće tržište i tržišta susednih zemalja.

Turizam – Prijepolje ima prirodne potencijale za razvoj turizma “prirodnog i kulturnog nasleđa”. Prednosti koje treba ispitati bi mogle da uključuju čistu životnu sredinu, čistu vodu, seoski turizam, ugostiteljstvo i kulturno nasleđe. Pošto se nalazi na putu iz Beograda ka Jadranskom moru, Prijepolje bi moglo da bude mesto za jednodnevni odmor turistima koji tuda prolaze leti. Manastir Mileševa sa svojom čuvenom freskom Beli anđeo nije dovoljno iskorišćen u svrhe privlačenja turista. Takođe postoji i potencijal za zdravstveni turizam, naročito u objektima na planini Zlatar (vazdušne banje) sa prijepoljske strane. Glavne prepreke za razvoj turizma uključuju nedostatak sredstava, manjak odgovarajuće obučenog osoblja, nedostatak odgovarajućih objekata i infrastrukture (np. hotela, očuvanje centra grada) i nedostatak strategije na nacionalnom ili lokalnom nivou (na primer, u Prijepolju ne postoji ni jedna kancelarija nacionalne turističke organizacije).

Šumarstvo i prerada drveta u velikoj meri zavise od vladine strategije za sektore, pošto je 51% šuma u državnom vlasništvu. Važno je privući strateške investitore u sektor (npr. IKEA je najavila da je zainteresovana za proizvode od prerađenog drveta iz Srbije), zbog nedostatka finansijskih sredstava i znanja. Prijepolje ima pristup velikoj količini drveta. Naglasak bi trebalo staviti na finalnu obradu drveta i razvoj lokalnih tržišnih marki (npr. razvoj naročitih elemenata nameštaja ili slično), a možda ima i potencijala za udruživanje sa nekim drugim većim preduzećima u regionu radi angažovanja radne snage. Dobar primer je preduzeće za preradu drveta Dalas koja se nalazi u opštini Tutin.

U cilju integralnog razvoja, navedene razvojne oblasti bi trebalo da budu podržane:

- Investicijama u infrastrukturu (putevi, digitalna telefonska centrala, vodovod i kanalizacija)
- Zaštitu životne sredine (sistemi za filtriranje otpadnih voda, nove sanitarne deponije)
- Razvoj malih i srednjih preduzeća (poslovni centri, osnivanje poslovnih inkubatora)
- Restruktuiranje tekstilne industrije i industrije obuće
- Povećanje opštinskih kapaciteta za podržavanje osnivanja malih i srednjih preduzeća, kao i stvaranje povoljne poslovne sredine (npr. opštinski uslužni centar), sa mogućnostima pretvaranja postojeće industrijske infrastrukture od tekstilne industrije i industrije obuće u poslovne centre za mala i srednja preduzeća.

SWOT Analiza

Prednosti	Slabosti
• Postojanje kvalifikovane radne snage • Povoljan geografski položaj na raskrsnici puteva i centralni položaj u regiji • Dobre putne i železničke veze • Zdrava životna sredina • Raspoloživost vode za piće i rezervi podzemnih izvora vode • Postojanje reka i izvora, postojanje vodenih potencijala za hidroelektrane, • Postojanje poljoprivrednog zemljišta za voćarstvo i stočarstvo • Dobri prirodni resursi za turizam: šume, prirodne lepote, vodopadi, itd. • Bogatstvo lekovitog bilja • Kulturna i istorijska baština – Manastir Mileševa, Muzej, itd. • Jaka dijaspora	• Nedostatak samoinicijative • Visok procenat siromašnog stanovništva • Nedovoljno razvijena mala i srednja preduzeća • Nerešen status društvenih i državnih preduzeća • Nizak stepen razvoja – devastirana oblast • Migracija stanovništva – kvalifikovane radne snage • Nedostatak konkurencije • Nedostatak društvene i kulturne saradnje (NVO i udruženja građana tek u početnim fazama razvoja) • Nizak postotak mladih na univerzitetu • Nedostatak perspective nakon završenog školovanja. • Nedostatak pouzdanih statističkih pokazatelja • Nepotpuna istraženost mineralnih sirovina
Šanse	Pretnje
• Osnivanje Agencije za razvoj MSP (malih i srednjih preduzeća) • Stimulisanje eko-poljoprivrednog potencijala • Unapređenje privrede Prijepolja	• Politička situacija u regionu • Potencijalne promene u statusu državne zajednice

• Otvaranje inkubatora za MSP • Stvaranje partnerstva • Razvoj kapaciteta lokalne uprave • Razvoj privrednih aktivnosti na bazi lokalnih resursa • Zaštita prirodnih resursa • Izgradnja autoputa Beograd – Podgorica • Modernizacija pruge Beograd-Bar • Decentralizacija vlasti • Saradnja sa drugim gradovima • Izrada nacrtu urbanističkih planova i plana razvoja opštine • Druga faza sistema vodosnabdevanja i navodnjavanja • Otvaranje stručne škole i više škole • Osnivanje turističke organizacije • Završetak rada na klasifikaciji zemljišnih parcela • Primena informacionih tehnologija (IT) u lokalnoj samoupravi	• Nedovoljan pristup međunarodnim kreditima • Zaustavljanje privatizacije • Odlaganje u procesu pridruženja EU • Proces decentralizacije ne prati fiskalna decentralizacija • Promene zakona i propisa

Vizija

Do kraja 2009. godine, Prijepolje treba da postane opština koja se skladno razvija na način usklađen sa interesima životne sredine, sa dinamičnom privredom zasnovanom na znanju, sa prijatnim društvenim i kulturnim okruženjem, orijentisanim na održiv razvoj, i da se dokaže kao vodeća opština u jugozapadnoj Srbiji u sprovođenju Lokalne Agende 21. Prijepolje treba da se reorganizuje kao poslovni, turistički i obrazovno-kulturni centar pod-regiona Polimlje sa visoko razvijenim kapacitetima za proizvodnju i privlačenje investicija. Građansko društvo treba da bude aktivno uključeno u process odlučivanja, što omogućava da se njegovo mišljenje uzme u obzir u procesu odlučivanja i da se stvori komunikacija između opštinske uprave i građana. Prijepolje postaje opština u kojoj opšti prosperitet i dohodak građana svake godine beleži kontinuiran rast.

Misija

Ostvarenje većeg stepena društvene pravde kroz jačanje partnerstva između organa lokalne samouprave, poslovnog sektora i građanskog društva putem učešća u sprovođenju strategije.

Prioritet 1

Razvoj malih i srednjih
preduzeća (MSP)

Prioritet 2

Razvoj sela
(ruralni razvoj)

Prioritet 3

Usluge građanima

Prioritet 4

Zaštita životne sredine

Cilj
Ojačati postojeća MSP
i osnovati nova.

Cilj
Povećati proizvodnju i usluge na
selu

Cilj
Unaprediti efikasnost i kvalitet usluga
građanima od strane lokalne
samouprave

Cilj
Obezbediti zaštitu prirodnih
resursa i promovisati održivi
razvoj.

Prioritet i cilj	Ciljevi	Projekti
Prioritet 1 Razvoj MSP Cilj Oснаžiti postojeća MSP i razvijati nova	Stimulisati kreiranje novih biznisa; Promovisati razvoj poslovnih kapaciteta; Povećavati društveni i kulturni kapital; Razvijati srednje stručno obrazovanje u skladu sa potrebama tržišta Pružiti savetodavnu podršku malim i srednjim preduzećima	Osnivanje Agencije za razvoj malih i srednjih reduzeća Promocija rivrede Prijepolja Osnivanje inkubatora za razvoj novih preduzeća Razvoj srednjeg i višeg stručnog obrazovanja u skladu sa potrebama tržišta Izgradnja partnerstva i saradnje lokalnih inostranih MSP
Prioritet 2 Razvoj sela Cilj Povećati proizvodnju i usluge na lokalnom nivou	Stimulisati razvoj u poljoprivredi; Stimulisati razvoj u oblasti seoskog turizma; Omogućiti diversifikaciju u seoskim područjima; Unaprediti ljudske resurse za razvoj sela; Promovisati razvoj zajednica u seoskim područjima; Promovisati obrazovanje (formalno i neformalno) kod mladih i zdrav stil života	Osnovati veterinarsku ambulantu (stanicu) Poboljšanje rasnog sastava stočnog fonda Razvoj stočnih pijaca Razvoj mini farmi Obuka za razvoj seoskog turizma Razvoj intenzivne voćarske proizvodnje

Prioritet 3 Usluge za građane Cilj Unaprediti efikasnost i kvalitet usluga građanima od strane lokalne uprave.	Unaprediti primenu informacionih tehnologija u lokalnoj upravi Unaprediti turistički potencijal u Prijepolju Unaprediti rukovođenje u lokalnoj upravi; Unaprediti osposobljenost zaposlenih u lokalnoj upravi; Graditi partnerske odnose između lokalne uprave, privrede i građanskog društva; Uključiti zajednicu u proces odlučivanja.	Uspostavljanje efikasne komunikacije između rgana lokalne samouprave i MSP Otvaranje turističke organizacije Izrada Internet sajta opštine Obuka za povećanje kapaciteta lokalne uprave Otvaranje opštinskog uslužnog centra
Prioritet 4 Zaštita životne sredine Cilj Osigurati zaštitu prirodnih resursa i unaprediti održivi razvoj.	Podići nivo informisanosti i javne svesti; Unaprediti očuvanje prirodnih resursa; Obezbediti održivo upravljanje otpadom i otpadnim vodama.	Promocija recikliranja Izgradnja nove deponije za odlaganje otpada Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda Utvrđivanje katastra voda i zaštita izvorišta

Razvoj malih i srednjih preduzeća (MSP)

Projekat br. 1 Uspostavljanje efikasne komunikacije između organa lokalne samouprave i MSP.

Prioritet; Aktivno učešće biznisa u procesu odlučivanja u opštini Prijepolje. Ciljevi: Unapređenje komunikacije između organa lokalne samouprave i biznisa Bolji pristup poslovnim informacijama Institucionalizacija odnosa između organa lokalne samouprave i biznisa Povećanje saradnje između poslovnih udruženja s ciljem daljeg jačanja MSP.	Aktivnosti: Uspostavljanje mreže poslovnih udruženja. Izrada nacrtu opštinskih propisa o institucionalizaciji odnosa između organa lokalne samouprave i biznisa Sprovođenje kampanje za usvajanje propisa
Opis Projekta Ovim Projektom želimo da stvorimo mrežu poslovnih udruženja u našoj opštini. Ova mreža će se uspostaviti kroz nekoliko sastanaka između poslovnih udruženja u slučajevima kada se prepozna da postoji potreba za izgradnjom takve mreže. Prve aktivnosti će se odnositi na izradu nacrtu propisa i organizovanje informativne kampanje za usvajanje propisa.	
Očekivani rezultati Stvaranje mreže poslovnih udruženja Usvajanje opštinskog propisa Otvaranje kancelarije “za vezu” za poslovna pitanja	Ciljne grupe Oko 1.000 postojećih biznisa Organi lokalne samouprave
Potencijalni partneri Poslovna udruženja Forumi NVO Organi lokalne samouprave	Rizici: Nezainteresovanost poslovnih udruženja Nezainteresovanost organa lokalne samouprave
Period implementacije: 6 mesecei	Monitoring i evaluacija Osnivanje radne grupe sastavljene od predstavnika organa lokalne samouprave i mreže poslovnih udruženja koja će vršiti nadzor realizacije projekta i njegovu ocenu, i koja će podneti izveštaj Udruženjima, organima lokalne samouprave i donatorima

Projekat br. 2

Osnivanje agencije za MSP

Prioritet: Pružanje podrške MSP Ciljevi: Osnivanje novih privrednih organizacija, koje se bave proizvodnjom ili pružanjem usluga uz konkurentan kvalitet Otvaranje novih radnih mesta	Aktivnosti: Izrada projekta Definisanje aktivnosti agencije Izbor saradnika
Opis Projekta Otvaranje poslovnih prostorija za početak rada agencije i osnivanje regionalnog centra za razvoj MSP i preduzetništva.	
Očekivani rezultati Programi obuke centra za usluge i informisanje za održivo i konkurentno poslovanje na tržišnim principima	Ciljne grupe; Preduzetnici Potencijalni preduzetnici
Potencijalni partneri: Registrovana preduzeća Organi lokalne samouprave Republički organi Agencija za MSP Užice Regionalna privredna komora	Rizici: Nezainteresovanost preduzetnika
Period implementacije 6 meseci	Monitoring i evaluacija Osnivanje radne grupe sastavljene od predstavnika organa lokalne samouprave i mreže poslovnih udruženja koja će vršiti nadzor realizacije projekta i njegovu ocenu, i koja će podneti izveštaj organima lokalne samouprave i donatorima

Projekat br. 3

Doprinos organa lokalne samouprave razvoju privrede u Prijepolju

Prioritet: Privredni razvoj opštine Prijepolje Ciljevi: Stvaranje novih poslovnih kontakata i podsticaj stranim investicijama u opštini Prijepolje	Aktivnosti: Definisati komparativne prednosti privrede Prijepolja Identifikovati ciljne grupe Internet prezentacija Organizovanje sajмова Kampanja u organizaciji Agencije Podsticanje regionalnih veza
Opis Projekta: Projekat će promovisati proizvode i usluge koje nudi Prijepolje. Promovisanje će se vršiti putem sajмова, konferencija, sastanaka i kampanja.	
Očekivani rezultati Porast investicija u Prijepolju	Ciljne grupe Strane kompanije zainteresovane za ulaganje u Prijepolje
Potencijalni partneri Imostrane kompanije Lokalni biznis	Rizici: Politička situacija Nazadovoljavajuća fiskalna politika Nedefinisana imovinska prava Nedostatak zakonske infrastrukture
Period implementacije: 24 meseca	Monitoring i evaluacija: Osnivanje radne grupe sastavljene od predstavnika organa lokalne samouprave i mreže poslovnih udruženja koja će vršiti nadzor realizacije projekta i njegovu ocenu, i koja će podneti izveštaj organima lokalne samouprave i donatorima

Projekat br. 4

Stvaranje partnerstva i saradnje na osnovu zajedničkog interesa između lokalnih i inostranih partnera u izgradnji i implementaciji lokalne inicijative za privredni razvoj

Prioriteti: Povećati društveni i kulturni kapital u poslovnom sektoru Ciljevi: Podići nivo svesti biznisa o značaju unapređenja saradnje Izgradnja partnerstva sa organima lokalne samouprave Porast zaposlenosti Osnivanje nevladinih razvojnih institucija koje će podržavati razvoj preduzetništva i biznisa	Aktivnosti: Programi obuke s ciljem povećanja kapaciteta (osposobljenosti) preduzetnika Organizovanje zajedničkog sastanka lokalnih i stranih biznisa – radi stvaranje partnerstva. Uspostavljanje zaštitnih mehanizama takvog partnerstva Naći sredstva za biznise uz podršku lokalnih organa
Opis Projekta: Ovaj Projekta će započeti snažnom kampanjom sa jednim jedinstvenim ciljem – povećati saradnju između biznisa radi povećanja njihove tržišne orijentisanosti.	
Očekivani rezultati Porast od oko 30% za biznise koji trenutno posluju kao deonička društva	Ciljne grupe Novi biznisi
Potencijalni partneri Registrovana preduzeća Organi lokalne samouprave	Rizici: Nezainteresovanost poslovnog sektora
Period implementacije 24 meseca	Monitoring i evaluacija: Osnivanje radne grupe sastavljene od predstavnika organa lokalne samouprave i mreže poslovnih udruženja koja će vršiti nadzor realizacije projekta i njegovu ocenu, i koja će podneti izveštaj organima lokalne samouprave i donatorima

Projekat br.. 5

Osnivanje inkubatora za razvoj novih biznisa

Priorities: Stvaranje uslova za efikasan privredni razvoj Ciljevi: Razvijati male privredne subjekte u proizvodnji i uslugama Omogućiti zapošljavanje Povećati preduzetničke inicijative	Aktivnosti: Izgradnja partnerstva između organa lokalne samouprave i biznisa Definisanje lokacije na osnovu generalnog urbanističkog plana Predstavljanje informacija vezanih za potrebe i potencijale privrede Definisanje mera zaštite životne sredine za kolaciju inkubatora Promocija inkubatora
Opis Projekta Projekat bi trebao da obuhvata potpisivanje sporazuma između organa lokalne samouprave i mreže poslovnih udruženja o funkcionisanju inkubatora i njegovoj lokaciji Definisanje uslova koje biznisi treba da ispune da bi stekli pravo na pristupanje inkubatoru	
Očekivani rezultati Stvaranje održivih biznisa koji će biti konkurentni na tržištu	Ciljne grupe; Biznisi u osnivanju
Potencijalni partneri Registrovani biznisi Organi lokalne samouprave Građani Prijepolja	Rizici: Nedostatak finansijskih sredstava za izgradnju inkubatora Carinski uslovi Siva ekonomija
Period implementacije 18 meseci	Monitoring i evaluacija Osnivanje radne grupe sastavljene od predstavnika organa lokalne samouprave i mreže poslovnih udruženja koja će vršiti nadzor realizacije projekta i njegovu ocenu, i koja će podneti izveštaj organima lokalne samouprave i donatorima

Razvoj sela

Projekat br. 1 Otvaranje veterinarske ambulante

<i>Prioriteti:</i> Stvaranje uslova za uspešno uzgajanje stoke kroz kontrolu zaraznih bolesti stoke <i>Ciljevi:</i> Osnivanje malih privrednih subjekata koji se bave priuzvodnjom i uslugama Zapošljavanje Porast preduzetničke inicijative	<i>Aktivnosti:</i> Stvaranje partnerstva između organa lokalne samouprave i Ministarstva poljoprivrede Definisanje lokacije na osnovu generalnog urbanističkog plana Obezbeđenje opreme za ambulantu
<i>Opis Projekta</i> U okviru Projekta sklopiće se ugovor između organa lokalne samouprave i veterinarske ambulante, uz odobrenje Ministarstva poljoprivrede o funkcionisanju ambulante, njenoj lokaciji i opremi	
<i>Očekivani rezultati</i> Osnivanje održivih konkurentnih buznisa i jačanje postojećih na tržištu	<i>Ciljne grupe;</i> Poljoprivrednici
<i>Potencijalni partneri</i> Organi lokalne samouprave Opština Prijepolje Veterinarska ambulanta Priboj Minisatrstvo poljoprivrede	<i>Rizici:</i> Nedostatak finansijskih sredstava potrebnih za osnivanje ambulante Nepoverenje poljoprivrednika
<i>Period implementacije</i> 8 meseci	<i>Monitoring i evaluacija</i> Osnivanje radne grupe sastavljene od predstavnika organa lokalne samouprave i Veterinarske ambulante Priboj koja će vršiti nadzor realizacije projekta i njegovu ocenu, i koja će podneti izveštaj organima lokalne samouprave i donatorima

Projekat br. 2 Razvoj stočne pijace u selima Babine, Brodarevo, Ivanje

Prioriteti: Stvaranje uslova za uspešan razvoj poljoprivrede u opštini Prijepolje Ciljevi: Razvoj stočarstva (junadi i ovaca) Stvaranje novih radnih mesta Povećanje preduzetničke inicijative	Aktivnosti: Izrada idejnog plana Izrada plana projekta Priprema potrebne dokumentacije Obezbeđenje potrebnih sredstava Nabavka repro-materijala Izgradnja pijace
Opis Projekta Cilj izgradnje ovih stočnih pijaca je da se poljoprivrednicima omogući bolji pristup tržištu. To će znatno olakšati kupovinu i prodaju stoke	
Očekivani rezultati Povećati broj stočnih grla Otvoriti nova radna mesta Poboljšati uslove trgovine stokom	Ciljne grupe; Poljoprivrednici
Potencijalni partneri UNPD UNFAO Ministarstvo poljoprivrede Opština Prijepolje Farmers	Rizici: Carinski propisi Siva ekonomija
Period implementacije 6 meseci	Monitoring i evaluacija Osnivanje radne grupe sastavljene od predstavnika organa lokalne samouprave i udruženja poljoprivrednika koja podneti izveštaj organima lokalne samouprave i donatorima

Projekat br. 3 Razvoj stočarske proizvodnje

Prioriteti: Stvaranje uslova za efikasan razvoj poljoprivrede u opštini Prijepolje Ciljevi: Unapređenje stočarstva Povećanje proizvodnje mleka	Aktivnosti: Konsultacije o vrstama bikova, goveda i semena za veštačku oplodnju Prikupljanje ponuda Izrada potrebne dokumentacije Obezbeđenje potrebnih sredstava Nabavka Distribucija
Opis Projekta Cilj ovog Projekta je da poboljša sortnu strukturu stoke kroz primenu veštačke oplodnje i bikova, kao i kroz dobru selekciju goveda čime će se pomoći poljoprivrednicima da unaprede strukturu stoke na najadekvatniji način	
Očekivani rezultati Povećana proizvodnja mleka Stvaranje novih radnih mesta	Ciljne grupe; Poljoprivrednici
Potencijalni partneri UNDP UNFAO Ministarstvo poljoprivrede Opština Prijepolje Poljoprivrednici	Rizici: Nezainteresovanost poljoprivrednika
Period implementacije 8 meseci	Monitoring i evaluacija Osnivanje radne grupe sastavljene od predstavnika organa lokalne samouprave i udruženja poljoprivrednika koja će podneti izveštaj MDC-u i donatorima.

Usluge građanima

Projekat br; 1

Osnivanje turističke organizacije Prijepolja

<i>Prioriteti:</i> Stvaranje uslova za razvoj turističke ponude u opštini Prijepolje <i>Ciljevi:</i> Poboljšanje turističkog potencijala u Prijepolju	<i>Aktivnosti:</i> Projektna dokumentacija Definisanje aktivnosti turističke organizacije Obezbeđenje lokacije i opremanje poslovnog prostora
<i>Opis Projekta</i> Osnivanje turističke organizacije omogućice Prijepolju da razvija inicijative u turizmu na osnovu potencijala opštine i u saradnji sa susednim opštinama i turističkim mestima.	
<i>Očekivani rezultati</i> Porast broja turista Stvaranje novih radnih mesta	<i>Ciljne grupe;</i> Turističke agencije Poljoprivrednici
<i>Potencijalni partneri</i> UNDP Ministarstvo turizma Opština Prijepolje Turistička organizacija Srbije	<i>Rizici:</i> Nedostatak znanja i kvalifikovanosti
<i>Period implementacije</i> 6 meseci	<i>Monitoring i evaluacija</i> Osnivanje radne grupe od predstavnika lokalnih organa koja e podneti izveštaj MDC-u i donatorima